



**Saksbehandler:** Dag Gulaker

**E-post:** dag.gulaker@hint.no

**Vår dato:** 20.01.2010

**Vår ref.:** 2009/1027

**Deres dato:** 06.11.09

**Deres ref.:** 200905396/BAB

---

Kunnskapsdepartementet  
Postboks 8119 Dep  
0032 OSLO

### **Oversendelse av høringsuttalelse**

Vedlagt oversendes høringsuttalelse på

Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningene for 1.–7. trinn og 5.–10.trinn

fra Høgskolen i Nord-Trøndelag.

Hilsen

Knut Arne Hovdal

rektor

Kunnskapsdepartementet  
Postboks 8119 Dep  
0032 OSLO

## **Høring - forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanning**

Vi viser til Kunnskapsdepartementets brev av 6.november 2009. Her følger Høgskolen i Nord-Trøndelag sin høringsuttalelse.

Høgskolen i Nord-Trøndelag er positiv til den omleggingen av lærerutdanninga som nå skjer. Vi mener spesialiseringen og differensieringen som vil skje i de to utdanningsløpene, og de innskjerpede kravene, vil bidra til en bedre lærerutdanning med økt status.

Høgskolen i Nord-Trøndelag har disse innspillene til Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanning:

### § 1 Virkeområde og formål

- § 1 i forskriften bruker begrepet ”forskningsbasert grunnskolelærerutdanning”. Som rammeplanutvalget selv skriver i sin vurdering er dette et begrep som kan forstås på flere måter, men utvalget mener begrepet er konkretisert gjennom de formuleringer som er brukt i § 2 og 3. HiNT mener det likevel kan være grunn til å konkretisere dette noe for å sikre dette perspektivet i de nasjonale retningslinjene for fag og øke fokus på dette perspektivet i gjennomføringen av utdanninga. Vi mener formuleringen som er brukt i Stortingsmelding 7 (2007-08) Statusrapport for kvalitetsreformen i høyere utdanning (punkt 5.3.3), på en god måte dekker det som bør inngå i formuleringen ”forskningsbasert grunnskolelærerutdanning” og mener essensen av dette bør framgå i forskriften: ”En grunnleggende forutsetning er likevel at den som underviser, skal formidle både vitenskapens normer for kritiserbarhet og alternative synspunkter, samt anerkjent, forskningsbasert kunnskap. Den som underviser, må selv forske eller være en del av et fagmiljø der det forskes og publiseres på områder som er relevante for studieprogrammet. ... Det er derfor nødvendig at det samlede fagmiljøet er oppdatert på det siste av vitenskapelig litteratur, metoder og tilnæringsmåter på både nasjonalt og internasjonalt nivå. Denne kunnskapen må gjenspeiles i pensumlister og undervisning.”
- Grunnskolelærerutdanninga skal også kvalifisere lærerstudentene for ”forskningsbasert yrkesutøvelse” – en formulering som oppleves utydelig og meget ambisiøs. Det er behov for en konkretisering av hva som legges i dette, samt en vurdering av i hvilken grad dette er en realistisk formulering. På enkelte punkter kan forskriften med fordel bruke noen flere ord for å sikre en felles forståelse av innholdet.

### § 2 Læringsutbytte

- § 1 framholder at ”grunnskolelærerutdanningene skal gi kandidatene solide faglige og didaktiske kunnskaper”, mens dette i § 2 bare gjelder for utdanningen for 5.-10. trinn. Vi opplever det som et uheldig signal når det kun er kandidatene på 5-10 utdanninga som skal ha ”solide” kunnskaper, mens kandidatene i 1-7 utdanninga kun skal ha det innenfor begynneropplæring. Kandidatene i begge utdanningene trenger solide kunnskaper, men av ulik art tilpasset faget og det trinnet der faget skal undervises.
- Både § 2 og 3 peker på at utdanningen for 1.-7. trinn skal ha hovedvekt på begynneropplæring og det er kun på dette området studentene i denne utdanninga skal ha ”solide” kunnskaper. Begynneropplæring kan ha ulik betydning i ulike fag, det er viktig hvordan dette konkretiseres. Møte med nye elementer i et fag kan også kreve ”begynneropplæring” seinere i skoleløpet. Det dreier seg om fagdidaktisk kompetanse og bevissthet i begge utdanningene, og at dette kommer tydelig til uttrykk. Siden ”begynneropplæring” er et av de få begrepene som skiller de to utdanningene, kan det med fordel konkretiseres, samtidig som det også kommer fram hvordan 5.-7. trinn skal ivaretas på en god måte i denne utdanninga. Se også merknad under § 3.
- Formuleringen ”fagenes kunnskapsmessige forankring” er ikke nødvendigvis selvforklarende. Forskriften kan med fordel bruke en formulering som tydeliggjør hva som legges i dette. Det er mye som tilsier at fagenhetene på 60 stp i 1-7 utdanninga også bør ivareta dette perspektivet.
- Siden det i første avsnitt i § 3 sies at ”utdanningene skal organiseres som to klart definerte og differensierte grunnskolelærerutdanninger...” er det lite i forskriftens § 2 som skiller de to utdanningsløpene. Forskriften kan med fordel bli tydeligere på hva som skal være kjennetegn og hva som skal skille de to utdanningene.
- Med bakgrunn i de utfordringer menneskene står overfor i årene som kommer foreslår vi et nytt punkt under ferdigheter: ”kandidaten ... kan legge til rette for utvikling av kompetanse innen bærekraftig utvikling og globale miljøutfordringer”. Begrunnelsen for at miljøfag må inn på forpliktende nivå for alle grunnskolelærerstudenter er:
  1. FNs tiår for utdanning for bærekraftig utvikling  
<http://www.unesco.no/utdanning/baerekraftig-utvikling>
  2. Udir’s Bærekraftig utvikling  
[http://udir.no/upload/Satsningsomraader/baerekraftig\\_utvikl\\_rapp.pdf](http://udir.no/upload/Satsningsomraader/baerekraftig_utvikl_rapp.pdf) spesielt punktene 1.2.4, 3.2 og 3.4
  3. Opplæringsloven § 1-1: " Elevane og lærlingane skal lære å tenkje kritisk og handle etisk og miljøbevisst." <http://www.lovdatabank.no/all/hl-19980717-061.html>
- På bakgrunn av både Stortingsmelding 11 (2008-09) og den gjennomgangen av læreres kompetanse som er gjort av Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning, mener vi utviklingen av kandidatenes *relasjonskompetanse* bør komme enda tydeligere fram i § 2

- § 1 har en formulering som dekker danningsperspektivet, og rammeplanutvalget skriver at dette også reflekteres i flere læringsutbytteformuleringer i § 2. HiNT ønsker at formuleringene i § 2 blir tydeligere slik at danningsperspektivet blir enda klarere i forskriften.
- Vi mener det er grunn til å stille spørsmål ved om et tema som entreprenørskap skal prioriteres så høyt at det nevnes i forskriften.
- Rammeplanutvalget sier i sin vurdering av § 2 at de har ”lagt vekt på å formulere forventet læringsutbytte slik at det er realistisk for nyutdannede lærere”. Det er mange viktige momenter i denne delen av planen, og vi tillater oss å foreslå enda ett, men er planen for detaljert etter som vi her er på forskriftsnivå?

### § 3 Struktur for differensiert grunnskolelærerutdanning

- Hovedvekten i utdanninga for 1.-7. trinn skal ligge på begynneropplæring, mens hovedvekten på utdanninga for 5.-10. trinn skal ligge på faglig fordypning. Jfr vår kommentar til § 2 mener vi disse formuleringene er uheldige og kan få to utilsiktede konsekvenser: A) Det kan føre til at fokus på 5.-7. trinnet svekkes i 1-7 utdanninga. Dette vil være en uønsket utvikling, da 5.-7. trinn har klare behov for en sterk faglig og fagdidaktisk innsats. B) Det kan føre til at vektlegginga på fagdidaktikk i 5-10 utdanninga svekkes og at ”faglig fordypning” tolkes som fordypning i rein fagkunnskap. Dette er ikke lærerutdanninga for disse trinnene tjent med, da også ungdomstrinnet krever sterk fagdidaktisk bevissthet og innsats.
- Praksisopplæringa skal være ”veiledet, vurdert og variert”. HiNT mener det er grunn til å presisere at også praksisopplæringa skal være i tråd med øvrige krav til utdanninga når det gjelder å være ”forskningsbasert”. Dette skjerper kravet overfor begge aktørene i utdanninga, både praksisfeltet og lærerutdanningsinstitusjonen.
- Formuleringa som er brukt om bacheloroppgavens tematiske forankring bør endres. HiNT mener bacheloroppgaven må være en oppgave som kombinerer pedagogikk og elevkunnskap med undervisningsfag. Vi mener det vil bidra til å styrke den integrerte utdanninga om oppgaven ikke blir en rein oppgave i pedagogikk og elevkunnskap.
- I omtalen av bacheloroppgaven står det ”innføring i vitenskapsteori og metode”. Hva slags metode mener man her? Er det forskningsmetode som menes bør man skrive dette.

## § 5 Fritaksbestemmelser

- Ut i fra den sterke vektleggingen av fagdidaktikk og praksis ellers i forskriften, mener vi det er grunn til å forsterke dette kravet til de fagene som kan gi fritak i grunnskolelærerutdanninga. Formuleringen ”bør” kan med fordel byttes ut med ”normalt”. Dvs. at ”utdanning som skal gi grunnlag for fritak, ..., og normalt skal omfatte fagdidaktikk og praksisopplæring”.